

Још нешто

О

сликарској колонији

Хоће ли се
Краљево огрећи
једне лепе идеје
у корист
Матарушке Бање?

Док Краљевчани само при чају, другде се штошта и уради, и то чак у истој општини!

Три године културни радници у Краљеву надмудривали су се око тога има ли сврхе и могућности да се водећим локалним сликарима, Стевану Арсићу, Радославу Дугалићу, Ми лораду Маравићу и Ђорђу Симићу, познатијим као »Атеље четворице«, додели каква-таква просторија за рад. Временом, напредак је постигнут толико што је овим младићима обећан заједнички атеље. Стварних резултата, на жалост, није било. А како су четворица сликара прилично скромних материјалних могућности и како се уз много одрицање баве овом заиста скупом уметношћу, сликајући у својим крајње скромним становима, — Арсић и његове колеге били су принуђени да се сналазе како умеју.

Оберучке су у новембру прихватили позив из Матарушке Бање да онамо сликају преко зиме. Уступљена им је удобна, пространа, топла и светла просторија и дата уверавања да њихову уметност Бања уме да цени.

Ствар вероватно не би заслуживала посебан публицитет да њена суштина не делује као поука (и опомена!) Краљеву, које претендује да данас-сутра постане и културни центар једног већег региона у којем живи више од 700 хиљада становника.

Шта су, заправо, постигли другови из Матарушке Бање тиме што су показали добру вољу и представили се као ликовне мецене?

Пре осталог — да им ствар уметности није на крај срца,

затим да имају и других организаторских амбиција, да намеравају да себи приуште задовољство праћења стваралачког рада, и најзад да су можда предузимљивији од својих суседа Краљевчана.

Колико је ово последње тачно показаће једна друга информација, такође из истог, естетског домена.

Матаружани рецимо сасвим озбиљно размишљају о могућности да већ до године у свом лепом месту отворе зимску сликарску колонију. То ће свакако олакшати присуство ликовних уметника из Краљева, јер треба веровати да ће »Атеље четворице« умети да се реваншира љубазним домаћинима. Ако ни са чим другим, а оно бар савеитом кога позвати у Матарушку Бању и како — са што мање издатака — организовати живот у уметничкој колонији.

Управа лечилишта Матарушке Бање — пошто је она носилац целокупног културног и забавног живота свог места — вољна је да обезбеди бесплатан боравак преко зиме групи ликовних стваралаца. Тада и онако има слободних смештајних капацитета, а ни исхрана не би представљала никакав проблем. За узврат — уметници би остављали Бањи у трајно власништво један до два своја рада. Иначе, уколико би се одазвали и вајари, њима би се ставио на располагање чак и мермер.

На тај начин, и са неупоредиво мање средстава него иначе, Матаружани би се домогли вредних уметничких дела можда већ након две-три године. С друге стране, присуство уметника у Матарушкој Бањи било би искоришћено и за читав низ других контаката: за пре-

давања, изложбе, разговоре о стваралаштву, па чак и за сугестије у урбанизацији лечилишта. А можда се може говорити и о томе да би боравак свакако еминентних стваралаца био изванредан подстрек за све тамошње талентоване младиће и девојке да се и они лате кичице и длета.

И видите, док је Матарушка Бања, без икакве претенциозности, на добром путу да постаје некакав Почитељ или Сићево, дотле »амбициозно« Краљево неће или не уме да изведе оно што је лако изводљиво.

Да не говоримо »напапет« — што се овом листу радо приписује — послужимо се са два-три примера.

Зар, рецимо, идеја о сликарској колонији није поникла баш у Краљеву? Чак је и »Октобар« о томе подробно писао још у јуну! Но, испоставило се да су тако рећи сви културни радници у граду остали потпуно равнодушни: о колонији се нигде озбиљно није ни поразговарало.

Када се пронела вест да Краљево скупља крајпуташе, први су због тога зажалили наши суседи из Крушевца. »Штета за нас«, говорили су. »То смо могли и сами урадити«. Међутим, ако се цени по овој »алеји« крајпуташа крај зграде Народног музеја, Крушевљане ништа не спречава да се и сами лате истог посла. Осам неукусно распоређених експоната сигурно да нису никаква сметња томе.

Кад смо баш код Крушевља на није на одмет упоредити њихово Слободиште и краљевачко Спомен-гробље. Оба споменика пројектовао је наш истакути архитекта Богдан Богдановић. Прво краљевачки, за-

тим онај у Крушевцу. И баш зато што су то дела истог човека, лако се може уочити да Слободиште и Спомен-гробље у Краљеву готово представљају две варијанте исте идеје. Разлика је једино у томе што је Слободиште малтене изграђено, док Спомен-гробље у Краљеву тек треба градити... А каква ће бити последица те краљевачке споровности не треба, мислим, ни истицати.

У Крагујевцу, Чачку и Крушевцу — уверавају стручњаци — прилично је негован ликовни живот. У Краљеву — не. Споменути три града имају сталне изложбене галерије, док је Краљево нема, иако се зна да је основни предуслов каквог-таквог ликовног живота управо галерија, која има свој програм рада и у којој се не престано нешто дешава.

Најзад, нове примере не треба даље тражити — довољно се још једном позабавити најављеном сликарском колонијом у Матарушкој Бањи.

Краљевчани су, по обичају, имали добру идеју, али су је други, спретнији већ присвојили. Занима нас сад: значи ли то да се Краљево потпуно одриче ове замисли? Или ће, можда, умети да сарађује са друговима из Матарушке Бање, па и оно имати користи од сликарске колоније? Питање постављамо због тога што је до сад обично супротно бивало: Краљевчани су једино, умели да нешто започну, али не и да га приведу крају.

Не потврђује ли то, на пример, и овдашња Галерија фресака?!

Б. Горан